

У овом броју :

- Активна настава
- Интервју : Андраш Јухас
- Свет уметности:
Маркес,
Светлана Велмар
Јанковић,
Жђислав Бексињски
- У сусрет Мундијалу

///Фото: Луна ШАЛАМОН IV₈///

Најновија вест:

Јована Тодоровић II₂, ученица Наталије Лудошки, освојила је 1. место на Књижевној олимпијади Бало Марио III₉, ученик Мирјане Ђурић, II место на Републичком такмичењу из биологије Ервин Секе I₉, ученик Николе Танкосића, III место на Републичком такмичењу из физике Нина Ђукановић IV₅, ученица Весне Одаџић, III место на Републичком такмичењу из биологије

ПУТ

ЗВУЦИ И РЕЧИ ЉУБАВИ

Ученици наше школе обележили су 10. децембра 2013. године у просторијама Градске библиотеке „Жарко Зрењанин“ Дан људских права, славећи право на љубав. Приредили су поетско вече музичко – сценским рециталом под називом „Звуци и речи љубави“. Ученици II/1, II/7, III/11, IV/5 и IV/8 рецитовали су, свирали на гитари и клавијатурама и певали на тему љубави. Рецитовали су љубавне песме европских и домаћих песника, а многе песме су казиване двојезично – на језику на ком су оригинално настале и у препеву на српски језик. Овај својеврсни јавни час осмислила је професорка књижевности, Душица Митић. На њему су учесници представили разноврсност својих умећа и талената. Рецитал је поновљен у музичком кабинету гиназије за професоре и све запослене, као поклон за 8. март, на опште задовољство и учесника и присутних.

ПЛЕСНА ШКОЛА

Плесна школа Зрењанинске гимназије основана пре десет година и даље траје и пружа могућност гимназијалцима да науче и покажу своја плесна умећа. У школи се могу научити енглески и бечки валцер, блуз, самба, салса, рокенрол.... Редовни посетиоци овог курса са лакоћом и осмехом на лицу вредно и стрпљиво, почевши од основних, стижу до тежих, али лепших и елегантнијих корака. Много је лепо видети, а још лепше бити део плесача, који чаробно изгледају на подијуму за плес. Инструктор Зоран Симоновић врло вешто води курс. Није важно плесати савршено,

већ препустити се ритму и уживати, учи нас он. Сваког понедељка ми смо у физкултурној сали од 20 до 21х. Плесна школа је бесплатна за све гимназијалце. Професорка Гордана Вујин је координатор и велики поклоник плеса, те се можете њој пријавити ако желите да се прикључите нашој плесној групи.

Одвојите време како бисте осетили чаролију плеса и ужитак који он нуди. Замислите живот у ритму музике за плес и прикључите нам се.

Летопис

- 27. јануара обележена је школска слава Свети Сава. Кума славе била је родитељка Ружица Ивковић, а кумство је преузео професор историје Игор Мицов
- 23. фебруара 60 професора присуствовало је стручном скупу „Портфолио у образовању“
- 8. марта ученици и професорка Душица Митић припремили су музичко - сценски рецитал „Звуци и речи љубави“ за све запослене
- 8. марта чланови Ђачког парламента у физкултурној сали школе одржали су приредбу поводом обележавања Дана жена
- 20. марта одржано је међународно такмичење из математике „Кенгур без граница“
- 21. марта у школи је одржано прво тестирање ученика за „ДСД“ диплому за немачки језик
- 27. марта наши ученици учествовали су у квизу „Колико се познајемо“ у Новом Саду
- 28.29. и 30. марта у школи је за 30 професора одржан семинар „Компетентан наставник између теорије и праксе“
- 12. априла, у оквиру пројекта „Мултипликација живети толерантно“, 10 ученика је у Новом Бечеју похађало семинар о активизму младих
- 6. маја у холу Културног центра отворена је 10. ретроспективна изложба ликовних радова чланова ликовне секције из Зрењанинске гимназије и ХПТШ „Урош Предић“

Imajte hrabrosti

Andraš Juhas

/// LUNA ŠALAMON IV 8 ///

Koju ste srednju školu završili? Završio sam Zrenjaninsku gimnaziju.

Ko je najviše uticao na Vas u gimnaziji? Hmm, ko je najviše uticao na mene u gimnaziji? Profesorica mađarskog jezika, Kornelija Kapuši, profesorica engleskog jezika, Marta Đerman i profesorica filozofije, Aleksandra Maksić.... Samo još da razmislim sekund, da ne budem nepravedan prema nekome... :) Možda čak i u izvesnoj meri i Makan Tibor, profesor fizike.

Zašto ste se opredelili za studije filozofije? Zašto sam se opredelio (smeh) ... pa, moram da priznam da nisam baš razmišljao o vlastitom izboru. U četvrtom razredu gimnazije, privukla me je filozofija. Pošao sam od toga da je filozofija nešto što je zanimljivo, nešto što će mi prosto otvoriti put ka znanjima koja su mi kao srednjoškolcu nepristupačna i jednostavno, bez mnogo razmišljanja, izašao sam na taj prijemni, položio ga i počeo to da studiram. I to je onda imalo i svoje posledice, naime nakon prve godine bio sam jako blizu da napustim studije. Izgubio sam, prosto, sigurnost... ili možda čak nisam nikad ni bio siguran u taj moj izbor. Ali onda, tokom druge godine, samopouzdanje mi se vratilo i završio sam studije filozofije, i mogu da kažem da samu filozofiju mnogo više cenim i mnogo više se bavim njom od kad sam završio studije.

Da li je neko uticao na promenu nekih vaših stavova ili mišljenja od srednjoškolskih dana do danas? –Misliš na žive ljude, jel da?

-Pa da... Ili uopšte..može i jedno i drugo :)

-Tu moram reći da su meni zapravo živi ljudi mnogo značajniji nego mrtvi mislioci iz knjiga. Nekoliko mojih najbližih prijatelja najviše su uticali na mene. Neki od njih nisu više moji prijatelji, ali su fakat, izvršili veliki uticaj kako na moje mišljenje i stavove, tako čak i na moj životni put. Svakako bih te najbliže prijatelje istakao. Što se filozofije ili filozofa tiče, tu bih mogao da navedem nekoliko imena koja su mi bitna. Tu su: Teodor Adorno, Valter Benjamin, zatim Džudit Batler... mm, da li ima još neko...Tamaš Gašpar Mikloš, jedan živi filozof, i Džudit Batler je takođe živa. (Uvek mi je drago kada može na nas da utiče neko ko je živ... Pošto se u školi uglavnom bavimo mrtvima...) I možda nekoliko filmskih reditelja, ali eto, da ne dužimo ovaj odgovor...

Da li predavati filozofiju smatrate pozivom ili poslom? - Filozofija je svakako pre svega poziv, poziv jer su vrlo oskudne mogućnosti i vrlo male šanse da će neko da zarađuje od filozofije. Eto, ja sam imao tu sreću da se zaposlim u školi i onda, je li, zarađujem na neki način zahvaljujući filozofiji. Ali, čak i pedagoški rad u školi ne bih gledao samo kao posao i mislim da je pogrešno gledati samo tako, i da je to možda kombinacija posla i poziva.

Na časovima smo primetili da puno šetate i skakućete dok pričate :) Da li vam to pomaže da se bolje skoncentrišete? – Umm, da-da (smeh), pomaže mi. Mislim da je to jedna vrsta odvlačenja pažnje onima koji me slušaju, prosto u nekim trenucima treba mi malo više vremena da dođem od misli A do misli B. Treba nekako taj prostor ispuniti nečim, pa onda se verovatno i zbog toga krećem i pravim neke čudne pokrete. Nekako, kad govoriš naglas, onda valjda i melodija govora povede telo da radi nešto.

Da li je čoveku/filozofu time što poznaje imena stvari lakše da podnosi svet ovakav kakav jeste? - Pa, zavisi šta misliš pod poznavanjem imena stvari. Ako pod poznavanjem imena stvari nekako mislimo da, je li, razumemo stvari bolje, da nekako imamo pristupa tome šta te stvari zaista jesu, onda da, mislim da filozofija pomaže da bolje živimo. Prosto, najjednostavnije rečeno, kada razumemo, ja bih rekao pre svega kako društvo funkcioniše, onda, čak i kad se dešavaju nekakve loše stvari, prosto, ako ništa drugo, imamo jedan racionalni štit oko nas. Razumemo zašto se to događa, ili se trudimo da razumemo, i sigurno nam je lakše. Ako ništa drugo, makar nam je psihički lakše.

Da li volite umetnost i da li je ljubav prema umetnosti usko povezana sa ljubavlju prema filozofiji? - Volim umetnost, svakako, mada ne bih rekao da postoji nekakva nužna veza između filozofije i umetnosti. Prosto, za mene i filozofija i umetnost pristupaju stvarnosti, i filozofija i umetnost imaju svoj jezik i unutar svog jezika ima niz različitih jezika koji su se menjali tokom istorije i više tih jezika postoji istovremeno i danas. Meni je, recimo, bitna veza između filozofije i umetnosti, i ne volim da ih razdvajam, ali mislim da nije nužno da se neko bavi i jednim i drugim, prosto i filozofija i umetnost imaju svoje, nekako svojstveno tumačenje stvari i pristup stvarima.

da ne budete lenji

Da li vas interesuje estetika koja je grana filozofije, a bavi se umetnošću? –Ono što sam ja učio na fakultetu iz oblasti estetike, ono što sam imao prilike da čitam, što spada pod tu filozofsku disciplinu, ne mogu da kažem da me preterano zanima. A što se tiče filozofskog pristupa umetnosti, ono što mene tu ponajviše interesuje je nešto što je, na primer, Teodor Adorno radio prema muzici. To je jedna analiza umetničkog dela, umetničkog stvaralaštva, položaja umetnika, položaja dela unutar strukture društva. Dakle, možda je najbolje nazvati nekakvom, političkom filozofijom.

Da li je nužno da neko sebe naziva filozofom da bi rekao neke velike životne istine? - Ne, nije, apsolutno nije. Kao što nije neophodno da neko ide u školu da bi bio mudar ili da bi bio filozof, tako nije neophodno da sebe naziva tako. Vrlo često čak ljudi koji su veoma obrazovani i imaju mnogo pametnog da kažu, zapravo ne nazivaju sebe – iz nekakve skromnosti – filozofom.

Da li se čovek koji duboko misli može nazvati filozofom, ili tu postoji razlika? Tu mislim na nekog ko zna šta misli i ima svoj stav. - Odgovor na ovo pitanje je nekako vezano za to kako ćemo odrediti pojam filozofa. Mislim da možemo takvu osobu nazvati filozofom ukoliko ona radi na iskazivanju vlastitih ideja, i racionalno razvija svoje ideje adekvatnom argumentacijom i adekvatnim stilom. Mislim da su to kriterijumi za to da nekoga nazovemo filozofom, dakle, nije to škola, nije to učenost. Vrlo često srećemo ljude koji naprosto samo deklamuju vlastite stavove i smatraju to nekakvom dubinom ili filozofijom, ali prosto izgovarati neke stavove - nije dovoljno.

Treba da razmislimo o vlastitim stavovima, da raskrinkamo da li su ti stavovi zaista naši i odakle nam ti stavovi, da li smo ih usvojili od nekakvog autoriteta, bio taj autoritet knjiga, porodica, država ili škola, i da li umemo, da li možemo da objasnimo naše stavove i jednim čistim racionalnim putem ih argumentujemo i branimo, da li smo sposobni da razgovaramo o tim stvarima.

Da li se bavite nekim sportom? –Bavim se tai či čuanom. To je kineska borilačka veština. Ne zna se tačno kada je nastala, zna se samo da je vrlo stara. Ima tu lepotu koju ima kineska kultura. Nije preterano sistematizovana, tako da postoji niz stilova, te je to vrlo šarena veština. Ono što je zajedničko za sve stilove jeste da je to nešto što nazivaju unutrašnjom borilačkom veštinom, dakle ona nije nasilna, ona je pre svega meki stil borbe, gde je akcenat na nekakvom razumevanju vlastitog tela i na tome da savladamo, da koristimo vlastito telo i da ostanemo meki, opušteni, a pritom stalno spremni na akciju. Tai či čuan je povezan sa učenjima Kine, a ne sa zapadnom filozofijom. On se najviše oslanja na taoizam. A znamo da je, uslovno rečeno, sveta knjiga taoizma „Tao te čing“ jedna dugačka filozofska poema.

Da li imate želju da menjate svet? - Da. Kad kažemo menjati svet, to nekad zvuči vrlo, kako bih rekao, preambiciozno, čak, rekao bih to postaje fraza koja se često koristi. Možda zvuči čak i banalno, ali da, imam želju da menjam svet, u stvari,

da menjam uslove u kojima živimo svi mi. Najjednostavnije rečeno, imam želju za društvenom akcijom.

Da li mislite da time što predajete filozofiju i otvarate mnoga vrata uma pred nama smatrate da menjate svet na bolje? –Mislim da je to moguće i da to može svaki nastavnik da postigne, ali nije sve samo do nastavnika. Nastava je jedan komunikativni proces koji zavisi i od nastavnika i od učenika, i mislim da zajedno možemo da menjamo stvari na bolje.

Šta mislite, da li današnji mladi imaju potencijala da menjaju svet? Kako prepoznajete to, šta su pokazatelji tog potencijala? - Apsolutno, kako da kažem...svako ima te potencijale. Potencijal znači mogućnost. Čovek je prepun mogućnosti, on je – kako bih rekao - jedan bunar bez dna mogućnosti. Kako se to prepoznaje u školi, zavisi od razreda do razreda. Ima razreda gde se to vidi po interesovanju, po angažovanju, po dodatnim aktivnostima, po pitanjima koja postavljaju, po sposobnosti mišljenja učenika, i tu je stvar jasna. Svaka reč može da bude pokazatelj, treba vam vrlo malo dok slušate jednu osobu, da shvatite da li želi nešto, da li je zagrižena za nešto u životu. Naravno, ima i onih razreda, i ljudi koji uporno odbijaju da dozvole da se ti potencijali i ostvare.

Šta je vaš životni moto koji vas vodi? - Nemam gotovu formulu, sad ću da razmislim, dajte mi 30 sekundi, možda smislim nešto :) Rekao bih nešto, što opet, možda zvuči patetično, ali nekakva - to sam tek zapravo u skorije vreme otkrio – mogao bih da kažem da imam neku veoma neosnovanu veru u ljudskost, možda vrlo neosnovano poverenje u ljude i u mogućnost da ljudi budu dobri. Mislim da to jeste neka snaga koja me vodi, koja mi daje energiju da radim, a s druge strane, zapravo je vrlo neosnovana.

Šta nam preporučujete kao “zvezdu vodilju” u životu? - Imajte hrabrosti da ne budete lenji, da ne budete pasivni i da analizirate to što vam se dešava, bez obzira koliko je to teško. Ne hodajte maleni ispod zvezda.

HEMIJA KROZ IGRU

Ova igrlica je osmišljena za čas utvrđivanja kada se ponavlja predviđeno gradivo. Učenici se podele u više grupa (4 ili 5) i svi rade iste zadatke. Oni postaju „detektivi“ koji će rešavajući zadatke doći do dokaza i otkriti „KO JE UBIO GOSPOĐU SMIT???”

Na početku časa učenici dobijaju priču : **U jednom mirnom gradu, u jednom kvartu, živila je sama jedna starica, gospođa Smit, milionerka. Živila je mirno, a jedne noći nađena je mrtva u svojoj kući. Slučaj je prijavljen policiji. Inspektori odeljenja (na primer I, ☺) treba da istraže slučaj.**

Osumnjičeni su:

1. Čerka Meri
2. Baštovan Ben
3. Služavka Laura
4. Lopov

Ne zna se ko je ubio, a svi su imali motiv.

Inspektori mogu doći do PRAVIH dokaza (prostorije, oružja, motiva i osobe) SAMO ako uspešno reše zadatke.

Pa da počnemo: Predstavnici grupa dobijaju kovertu sa prvim zadatkom koji rade na svojim mestima. Otvaraju kovertu i čitaju prvi zadatak:

1. **Koliko se dobija mmola pripremanjem 1,5 dm³ rastvora količinske koncentracije 2 mol/dm³ ?**

a) 30

b) 3

c) 3000

d) 1,333

Svaki odgovor ima svoj dokaz (u prvom zadatku je dokaz oružja). Kada urade zadatak, kapiten grupe vraća kovertu sa papirićem na kome piše odgovor i predaje ga nastavniku. Nastavnik pogleda i da im odgovarajuću sličicu dokaza na osnovu njihovog odgovora. Evo i dokaza:

a

b

c

d

Ako đaci uspešno reše zadatak ,dobiće i pravi dokaz (sličicu). Ako pogreše, dobijaju sličicu sa pogrešnim dokazom i to ih dalje ne vodi do rešenja misterije.

Nakon toga nastavnik daje kovertu broj 2 u kome se nalazi drugi zadatak koji vodi ka drugom dokazu (dokaz prostorije). Evo i primera:

2. **Koliko cm³ je potrebno za pripremanje rastvora količinske koncentracije 4 mol/dm³ količine supstance 1 mol ?**

a) 4

b) 250

c) 0,25

d) 25

Dokazi su:

a

b

c

d

Po istom principu, idemo dalje ☺

Treći zadatak je dokaz motiva.

3. **Kolika je masa šećera dodata u rastvor mase 45 g ako je dobijen 30% rastvor ?**

a) 13,5 g

b) 1,35 g

c) 150 g

d) 0,006 g

Dokazi su:

a

b

c

d

I na kraju dolazimo do dokaza osobe (zadaci su poređani po težini, pa je ovo najteže odrediti ☺)

4. Koliko grama NaCl i koliko grama vode je potrebno da se pripremi 10% rastvor mase 400g ?

a) 4 i 396

b) 0,04 i 399,96

c) 40 i 360

d) 0,4 i 399,6

Dokazi su:

a

ćerka Meri

b

kuvarica Laura

c

baštovan Ben

d

lopov

Posle sva 4 zadatka, grupa koja prva uradi je prva koja će čitati dokaze. To što je grupa prva uradila, ne znači i da je uspešno uradila (možda su radili brzopleto i zbog toga, iako su prvi, imaju pogrešne dokaze). Dakle, čekaju se sve grupe da završe sve zadatke.

Pobednik će biti ona grupa koja ima sve tačne dokaze. Ako nekoliko grupa uradi sve tačno, pobednik će biti ona grupa koja je brže uradila.

Nagrade mogu biti svakojake: plusevi, džokeri, ili ocene ☺

*Primer časa ustupio redakciji profesor hemije,
Aleksandar Rakita*

Gimnazijalci, pokušajte da otkrijete ko je ubio gospođu Smit! Rešite test, a svoje rezultate možete uporediti sa rešenjem koje se nalazi na poslednjoj strani.

Smile. You are beautiful.

МОЈ СОКАК, УЛИЦА, ШОР...

Свакодневно пролазимо њима. Већ напамет знамо распоред кућа, где се налазе оне најлепше китњасте капије, које су често затворене и брижљиво чувају тајне породица, а знамо и за оне друге: трошне дрвене плотове, који увек стоје широко отворени, као да шире своје руке и позивају нас унутра...То су улице. Места која чувају толика детињства, толико успомена. Места где одрастају најгрлатији дерани и најлепше девојке, где стасавају најбољи јарани и најпожељније снахе. Али, јесте ли се икад запитали какве успомене, подвиге, догађаје и тајне чува име ваше улице?

Ми, трећаци, тачније III₃, III₄, III₆, III₇, III₉, јесмо, на часовима географије код професорке Славке Мијатов у оквиру теме „УПОЗНАЈ ЗАВИЧАЈ“. Баш на тим часовима имали смо прилику да сазнамо детаљнија објашњења појединих

назива улица. Ту смо сазнали да су сокаци раније имали имена по значењу или положају који су тада заузимали, па смо тако имали: Гарави, Зелени, Каљави, Бечкеречки сокак. Међутим, у данашње време имена улица се бирају по народним херојима, значајним историјским личностима, уметницима како нашим тако и страним, а имамо и оне које су назив добиле по географским објектима или различитим насељима. Сигурно сте чули за улице као што су Жарко Зрењанин, Краља Александра I, Уроша Предића, Ивана Тургењева, за Јадранску, Сплитску улицу.

Управо ти називи поткрепљују претходну тврдњу, све оне су добиле назив по некој значајној личности или географском појму.

Одлучили смо да поделимо са вама наш рад о улицама које су добиле назив по народним херојима и омогућимо вам да сазнате нешто

више, јер можда баш неко од вас живи у таквој улици, а да ништа не зна о особи чије име улица носи. На огласној табли на самом улазу у нашу школу можете прочитати нешто баш о оваквим сокацима и открити њихове тајне.

У изради ове идеје професорке Славке учествовали су сви трећаци којима професорка предаје. Ми из III₆ Александра Митровић, Еванђелина Лукић, Инес Ђурђић, Алекса Дринић, Стефан Бајић, Вања Брњош и Дејана Јовановић, као и професорка, те радове смо изложили како бисте доживели делић рада на часовима географије.

Ускоро ћемо окачити и радове о улицама које су добиле називе по историјским личностима, уметницима, насељима..

За крај ћемо цитирати Густава Крклеца који каже: „ За живота немаш чак ни стан, а кад умреш дадну ти и улицу.“

/// ИНЕС ЂУРЂИЋ И ДЕЈАНА ЈОВАНОВИЋ III₆ ///

Фрагменти о вери и нади

Вера и нада су у међусобној симбиози, не могу једна без друге, међусобно се подразумевају. Без вере не би могло бити наде, и обрнуто. Вера подразумева наду као непрестаног пратиоца који јој даје самопоуздање. Када бисмо престали да се надамо тада би престали да верујемо. Без вере и наде не би било нашег света.

Вера и нада су неопходне за живот, али нису довољне. Иако иду заједно, између њих постоји значајна разлика. Вера доноси сигурност, док је нада као пасивна жеља - ослабљена вера. Вера и нада су као два степеника који се налазе у свим аспектима живота. Почетни степен је нада, а други вера.

Треба знати када је најбоље престати надати се и веровати. Тада можемо започети нешто ново и другачије. У супротном се добија исто значење као: предати се!

Вера је уверење у позитиван исход неке идеје без чврстих доказа. Нада је позитивно, субјективно мишљење о некој идеји. Нада претходи вери, али и произилази из ње. У суштини, нада је извор вере, а вера извор живота.

Вера и нада су блиске, али се ипак разликују у неким аспектима. Основна разлика је у сумњи. У нади има сумње, док је у вери нема. Веровати значи бити уверен, а када се надамо ми истовремено сумњамо и стрепимо. Са друге стране, не можемо се надати ако не верујемо да је нешто могуће. Човек не може живети без вере и наде. Уколико оне нестану, нестаје и смисао живота.

Дефиниције појмова

- **ВЕРА:** Имати чврсто поуздање; услов да човеково опхођење пође за руком; оно искуство које даје смисао и значење сваком другом искуству; она је трансцедентна димензија искуства; она је изворно „да“ свету и животу.

- **НАДА:** Радосно ишчекивање да се испуни оно што се пасивно прижељкује; држање које гледа унапред и носи сопство; нада је сродна слутњи јер очекивано не мора бити ни чврсто одређено ни потпуно извесно; позитивни афект очекивања и усмеравајући акт сазнања.

Написали:

Милена Атељевић, Јована Радовановић, Зорана Поповац, Страхиња Миљевић- IV₁₀

Ментор: Слободан Лисица, проф. филозофије

Još jedan „divan“ početak školskog dana

/// FOTO: LUNA ŠALAMON IV₈ ///

/// ŽIVADIN FOKA ///

Dok užurbano prolazim kroz Gimnazijsku ulicu, iz mnoštva prolaza i džepova te ulice posmatraju me učenici koji nespretno pokušavaju da prikriju svoju strast prema pušenju. Naravno, tu su i oni neustrašivi „frajeri“ koji nemaju potrebe da se skrivaju po prolazima jer su toliko puni sebe da ih verovatno nije sramota ni pred rođenim roditeljima da puše, a kamoli pred nekim tu, za njih, nebitnim osobama kao što su profesori. Oni smelo, 15 minuta nakon početka časa, posle druge ili treće cigarete, polako kreću na čas i tu poslednju cigaretu obavezno gase ispred ulaza u školu jer, naravno, za njih ta cigareta kao da nije ni popušena ako ih nije videlo bar pola škole i dve trećine zaposlenih u njoj. Da, to su ista ona „dobra“ deca koja su imala sve petice u osnovnoj školi, koja nikad nisu ni pila, a ni na kraj pameti im nije bilo da će već posle godinu dana provedenih u ovoj školi, za koju su uvek smatrali da je prefinjena i uzvišena u odnosu na ostale, stajati sa cigaretom u prolazu, pored „Kuće dobre rakije“ i razmišljati o mamurluku za vreme nedeljnog ručka prošlog vikenda. Nakon što sam uspešno zaobišao sve pikavce ispred glavnog ulaza u školu, konačno ulazim u hodnik, razmišljam samo kako da se domognem svoje klupe u učionici i kako ću slatko zaspati na toj klupi čim do nje stignem. U jednom trenutku misli mi je poremetio čudan tup zvuk koji mi se približavao. „Pak, pak, pak, pak.“ Pomislio sam: „Šta li je to?“ Nisam uspeo da se suzdržim i okrenuo sam se da pogledam. Iza mene bile su samo dve najnormalnije učenice gimnazije. U stvari, najnormalnije su ako se pod normalnim smatra dolazak u školu u čizmama sa štiklom od barem pet centimetara.

Pored „normalnih“ čizmi, na njima su i ostali „normalni“ odevni predmeti u svakom pogledu primereni školskoj ustanovi: „normalne“ čipkaste čarape ispod „normalnih“ pocepanih pantalona, a gore je „normalna“ tanka majica koja najnormalnije otkriva jedno rame i bretelu od crnog brusa, koji se kroz nju providi. Takođe imaju i „najnormalniju“ šminku, koja je naneta na lice u toj meri da se prava boja kože ne može ni nazreti. Ipak, ono što je na njihovim licima najviše izraženo je crveni karmin, bez koga se, svakako, u školu ne može. Kada sam video ovaj „normalan“ prizor, samo sam se okrenuo, prevrnuo očima i nastavio svojim putem razmišljajući o tome kako bih mogao da ih pitam da mi neka od njih opravda poneki čas, pošto pomalo liče na moderne majke, jer više nije ni retkost postati majka u nekom od razreda srednje škole. Ove krajnje nemirne misli poremetile su mi plan o spavanju na klupi, pa sam, čim sam se domogao svoje učionice, otvorio prozor kako bi me svež vazduh probudio. Prozor moje učionice, naravno, ne gleda na neki park, već pruža „divan“ pogled na svakodnevnicu Gimnazijske ulice, pa imam priliku da se divim „frajerima“ na njihovoj hrabrosti i „ribama“ na njihovom izgledu, a takođe mogu i da se divim „produktivnosti“ zaposlenih u zgradi preko puta koji toliko rade da im je po ceo dan na kompjuterima, koji se vrlo dobro vide sa prozora moje učionice, uključena neka od prastarih kompjuterskih igrica (pasijans, Mira i Sloba, fliper). Morao sam da prekinem zurenje u lepote koje pruža Gimnazijska ulica jer je u učionicu ušao profesor i tim svojim ulaskom označio početak još jednog školskog dana, potpuno istog kao što su bili i prethodni.

Maturska svečanost

Svakom maturantu poslednja školska godina protiče u znaku maturske svečanosti. Zrenjaninska gimnazija već godinama organizuje matursku svečanost u „Kristalnoj dvorani“ i hotelu „Vojvodina“. Taj dan je samo njihov i pripreme teku čak i mesecima ranije, razmišlja se o svemu, počevši od elegantne haljine i odela, do frizure, nakita, mašni, tašni...Međutim, da bi se stiglo do tog značajnog i velikog datuma, treba da se prođe dug put kroz administraciju i dogovore.

Mnogi profesori, razredne starešine, smatraju da su učenici te večeri njihova odgovornost i očekuju od njih da se ponašaju prikladno, bez alkohola i problema. Ali, profesori su naši gosti koje smo mi rado pozvali. Odgovoran je direktor koji na osnovu želja maturanata sklapa ugovor sa hotelom. Tako, na veliko razočarenje profesora i veliku radost učenika, maturanti se pitaju koja količina alkohola će biti u ponudi.

U ovoj priči svaka strana ima drugačije sagledavanje situacije. Maturanti samo žele da obeleže završetak svog školovanja na njima odgovarajući, nezaboravan način - u dobrom provodu, uz pesmu, igru i veselje, ali i uz koju čašicu više nego inače. Profesori očekuju da se ispit zrelosti zrelo i proslavi. Sa treće strane, pojedini roditelji se boje

da će se njihova deca ovde po prvi put susresti sa alkoholom, što ih može zvesti. Razlog za ovaj strah može biti dvojak : ili ta deca žive pod „staklenim zvonom“, pa sad neće znati da se kontrolišu, ili roditelji nedovoljno poznaju decu i gledaju ih kroz svoju zamisao o „dobrom detetu“.

Ključni pojam u ovom nesporazumu je „neograničeno piće“. Mislim da treba shvatiti da to ne podrazumeva neograničeno konzumiranje. Većina maturanata će piti onoliko koliko inače pije na rođendanima radi dobrog raspoloženja, a ona manjina koja je sklona preterivanju, svakako se ne bi mogla ograničiti. Njima je najlakše rešiti problem odlaskom do obližnje trafike, gde bi kupili željeni alkohol koji bi popili na nekoj klupi ili u parku i tako „zagrejani“ se vratili u „Vojvodinu“. Izbacivanje ove ponude neograničenog pića dovelo bi samo do inata, ali i do istog efekta - pijanstva.

Ovu odluku je i bilo potrebno ostaviti maturantima, jer kako nekom ukazati poverenje i dokazati da je odrastao, da je sposoban da ide u neki novi nepoznati svet, ako mu ne možemo prepustiti odluku da bira svoju matursku svečanost?

/// MILICA DANILOV IV ///

/// DEJANA STEVIĆ I₂ ///

/// NIKOLINA KUPREŠANIN II₁₀ ///

/// BISERKA STOJIC I₂ ///

Krik koji samo ti čuješ Prijatelju

ENA ///
 /// Ne podseća li te ovo nebo boje mastila
 na kišu?
 Na pljusak?

/// Ovo je moja lična oluja.

Hajde, pokisni sa mnom!
 Dozvoli da moje suze
 podele s tobom
 svoju povest:
 priče o hladnoći,
 satire o laži,
 liru o samoći,
 romane o tami.
 Saslušaj moju elegiju.
 Čuj moje vapaje.
 Ovo srce je ranjena ptica
 koja bi da se sviije pod tvoja krila;
 njena su toliko povređena i krhka
 da ne može sama
 da preživi.

Ona ne ume više da leti.
 Samo pada.
 Molim te,
 zaustavi taj poslednji let
 koji vodi ka
 sopstvenom atentatu.

Ti si moj bezdan,
 Svet u koji sipam emocije.
 Emocije teku i streme
 Ka ambisu, možda uzaludno.
 Teku da bi dotakle tvoje biće
 Da bi se izmešale i deo puta prešle zajedno,
 Da bi bar malo sanirale životne rane.
 Šta ću ako me jednom
 Ostave sasvim praznu,
 Sasvim opustošenu?
 Biću uzvišena žrtva sopstvenih nadanja,
 Samovoljna mučenica – svetica bez oreola.
 A gde je pak kraj tom ambisu?
 O dođavola, gde je dno?
 Pokaži mi ga.
 Srce mi je na dlanu,
 A duša na dohvat tvoje ruke.

ENA ///
 ///

Osuđenici na život

Ima nas retkih, odabranih,
 Pripadnika uzvišene kategorije
 Bolje znane kao
 Osuđenici na život.
 Mi lelujamo ovako plavi,
 Lepršamo alejama beskrainog crnila,
 A krila nam se mrse o niti
 Većini neznane i neshvatljive.
 Povređuju nas i pogled i reč i dodir.
 Povređuju nas i vazduh i zemlja i kiša.
 Toliko smo krhki,
 Toliko smo bolni.
 Imamo čak i sopstvene rituale:
 Suzama gasimo sveće i
 Prepuštamo se potpunom mraku.
 Čekamo sledeće
 Pakleno jutrenje.

Portret moje duše

ENA ///
 /// Ti, nevidljiva i puna gorčine života, krhka i ranjiva i u svojoj ranjivosti jaka, ispu-
 njavaš moje biće.
 Obojena si bojama mojih misli, protkana teretom mojih i tuđih briga. Boli te da
 otvoriš oči, da se suočiš sa surovošću ljudi, sa njihovom površnošću i neobazrivošću,
 boli te da se suočiš sa zgaženim snovima, s neispunjenim obećanjima, s iluzijama...
 U svojoj unutrašnjosti gomilaš uspomene i sećanja. Brižno ih raspoređuješ, než-
 no ih slažeš u mrtvačke sanduke u nadi da ćeš ih sahraniti, ali tako im samo daruješ
 moć da i dalje utiču na tebe, da te u nekim trenucima vuku sve bliže k zemlji. Znam da
 ponekad osećaš hladnoću njihovih dugih, tankih i hladnih prstiju koji pokušavaju da
 otkinu deo tebe i pošalju u nepovrat.

Otupela na sve draži spoljašnjeg sveta, umireš polako pred očima drugih iako
 oni to ne vide. Iz tvojih dubina dopiru krici koje oni ne čuju. Vapiš za pomoć, ali oni
 ti ni pomoć ne pružaju... Nemir se obmotava oko tebe poput divlje ruže čije trnje
 urezuje u tebe večite rane. Krvariš kroz moje oči, oslobadjajući beskrajne reke suza i
 utapaš se u sopstvenom bolu.

Чему сав тај бол, чему сав тај страх?

Оно што си некада имао
 ноћас си тек напoкон схватио:
 -Колико ти је онда значио?
 Колико је заиста вредео?

Био је твој фантастичан излаз,
 чврст ослонац и вечно име.
 Сада срећи немаш прилаз,
 сан ти је саткан од вечне тмине.
 Хладне и тамне су сада ноћи,
 кад знаш да немаш никога свог.
 Далека је путања ка звезди,
 кад си остао за вечно сад бос.
 Живећеш још сасвим довољно!
 Чему вечерас у срцу тај бол,
 удахни пуним плућима сада.
 Он је сада негде срећан горе,
 ти и даље сањаш плаво море.
 Чему то сада, убиј ту тугу!
 Заборави на толику бригу,
 у весељу пронађи ноћас спас.
 Чућеш вечерас један златан глас.
 Проживи до краја ово мало!
 Није теби још много остало!
 Не тражи више но што ти треба!
 И дочекаће те црна земља!
 Није ни њему лако горе.
 Он ће сад сањати празне снове.
 Твоја бела лађа даље плови,
 проживи твоје последње вече,
 самоћа ти је прекрила очи,
 само се сећаш те седме ноћи.
 Нестао је твој друг, брат
 сада не знаш ко је иза врата.
 Прогутала га је сурова смрт.
 Она, твој непријатељ највећи.
 Колико год мучења и труда
 не можеш јој никада побећи.
 Заборави на мирис те траве
 не веруј у такве празне приче.
 Проживи мало дани протичу
 годинама ћеш лутати тако,
 бесмртан бити није лако.
 Чему сав тај бол, чему сав тај страх

Немој бесмртан никада бити
 заборави на тај велики страх.
 Умри, херој ћеш тада постати
 у народу ћеш заувек бити.

/// ИМАША КНЕЖЕВИЋ I₁₀ ///

ПРОБУДИ СЕ

Сећам се да је било рано пролеће и да сам лежала на ливади. Уснула сам чудан неки сан који је откривао мрачнију стварност и показивао да није све онако како нам се чини.

Трава је била свеже покошена и ширила омамљујући мирис који ми није дозвољавао да устанем. На себи сам имала лепршаву белу хаљину са роза цветићима, а у руци сам држала кључ. Издигла сам се и погледала у пространство испред себе. Није било ничега. Само зелена ливада и понеки цветић. Покушала сам да померим ноге, али никако нисам могла. Око њих је била везана тешка црна кугла, она затворска, коју сам виђала само у филмовима. Пробала сам да кључем отворим катанац и ослободим се, али кључ није одгварао брави са окова.

Одједном је почела да пљушти киша. Нека језа је прошла кроз мене. Прво сам помислила да је од хладноће, али сам убрзо схватила да је то страх. Никада пре нисам осетила овако нешто. Чуло се хукање сова. Покушала сам да отворим очи које су ме ужасно пекле, јер ми се маскара сливала у њих. Шминка ми се размазала и изгледала сам као порцеланска лутка из хорор филмова. Тако сам се и осећала. Добила сам напад панике и из све снаге шутнула куглу. Осетила сам ужасан бол, а кугла се није ни померила. Не вреди да вриштим, нико не може да ми помогне, а што је најгоре, ни сама себи не могу да помогнем.

Сове су се спустиле на моју руку и почеле да ми кидају кожу. Ћутке сам покушала да издржим, али ми се отео

врисак. Испод мене су се устумарале бубе, пеле су ми се на хаљину и остављале блатњави траг. Слиз пужева је била размазана по мојим ногама. Нешто ме је њушкало по лицу и терало на кијање. Алергична сам на длаке мачака, а поред мене су сада стајале две одрасле мачке и гурале главу у моје крило, као да желе да их помазим. Сада ни руке нисам могла да померим, једино главу. Почела сам да плачем, а мачке су ми лизале уши.

Зашто се ово дешава? Шта то покушава? И ко покушава? Универзум ме мрзи и тера да патим. Плаћам дугове... Дефинитивно. За све оно што сам рекла о људима, за све покушаје да извучем корист из других, за све плаћам. И кајем се.

Сове су почеле све јаче и јаче да ме гребу канџама и забадају нокте у моју кожу. Као да су ме терале да нешто изустим. Све бубе су ми сада стајале на грудима и врату, мачке су изненада пришле. Бела голубица је долетела и села на моја уста. Пољубила сам је и рекла јој да се кајем. У том тренутку злослутни напад је престао, животиње су се повукле, кугла је нестала... Ослобођена сам!

Спокој у мом уму. Устајем и трчим по ливади док се чују цвркути птица које пролећу изнад мене. Наилазим на брдо, пењем се и видим нешто светлуцаво... Прилазим ближе и схватам да је то огледало. Са страхом у очима одлучујем да се погледам. Очи боје лешника, црвена уста, бледо лице и трагови особе каква више никада нећу бити. Срећна сам.

ЧОВЕК – ПРОГРАМИРАНИ ДЕО ДРУШТВА

Затвор. У првобитној људској заједници када је друштво имало проблема са непослушним појединцима, протеривали су их изван свога друштва. Много практичније савремено друштво решило је тај проблем стварањем затвора. Затвори су пре свега места где се људи кажњавају на најгори могући начин, одвајањем од друштва. Зашто је то најгоре по човек?

Човек је одмалена научен да буде део друштва. Још у раном детињству оштра бритва друштва сече све делове људске психе које сметају интеграцији појединца у заједницу. Као ексер у даску, друштво укуцава ирационалне жеље у подсвест остављајући за собом само 'добре' остатке. Дакле човек је програмиран да буде део друштва.

То није једини начин на који друштво утиче на јединку, али је најбитнији. Како јединку обликује друштво, тако друштво може обликовати појединац. Постоји више начина да се јединка обрати друштвеној маси, а најплеменитији је кроз уметност.

Уметност, за разлику од осталих начина преношења идеја, може на људе да утиче са једнаким интезитетом без обзира на старост. Ипак, поред тог квалитета уметност није увек разумљива свим друштвеним слојевима због

свог посебног апстрактно-симболичког језика. Уметност има тешкоћу да буде доступна свима, а да ипак остане уметност. У великом брујању друштвене машинерије, уметност издваја глас појединца и тако му омогућује да се обрати друштву.

Човечанство је превалило дуг пут од својих почетака, који сежу далеко колико и постојање наше врсте. Да бисмо дошли овде где смо, друштво је морало проћи кроз бесконачни низ промена, а у доста случајева видимо да су иницијатори тих промена били покренути активношћу појединца. Додуше, нису све промене биле покренуте од стране појединца, али за доста друштвених промена можемо везати једно име. Да би појединац променио друштво, прво мора променити себе тако што ће стећи неко искуство, па то знање представити друштву. Начин на који се друштву приказује нека идеја је кључан колико и сама идеја, јер од тога зависи да ли ће је друштво прихватити.

У историји се дешавало да друштвене промене буду прекривене крвљу и замотане у насиље. Зато је уметност најплеменитије средство за изражавање идеје, јер не може бити насилна. Да нема уметности, друштво би било као бара, непокретно и мртво. Уметност као виђење света неког човека удахњује живот друштву.

Светлана Велмар Јанковић

садржина. Како друкчије, ако не тим удаљавањем, објаснити то што савремени читатељ новина или гледатељ телевизије – волим те старинске речи баш зато што су их сви презрели, не замери ми што их употребљавам, писала ми је Марија – тако лако усваја реченице које само наизглед саопштавају вести а у ствари саопштавају полуистине односно подешене неистине, маскиране у истину. Уз то се те реченице непрекидно понављају, ислужене до самопотирања.

Нигдина

* * *

СНОВИЂЕЊЕ ТРЕЋЕ

Сива силуета изрезана из сутона лагано клизи улицом.

У окнима затворених прозора блага румен. Тиха. То се зове зора. Може ли зора да тресе ланцима далеких звезда?

Силуета нема ни лица, ни усана, ни очију, ни осмеха. Ипак шапуће. Одједном звезде неповерљиво гледају једна у другу.

Шта се то догађа?

Хор звезда каже силуети: „ Не долази код нас. Немој да наљутиш богове, јер они не постоје.“

Неми хор звезда не узнемирава силуету. Она наставља да клизи. Она је први господар и први заспослени становник града. Долази да га пробуди.

Дреће се плаши њеног проласка а прозорски капци подрхтавају. Ветар се, кад начује њене кораке, претвара у жега.

Називам је силуетом иако би она могла да се зове и друкчије.

Застаје пред сваком кућом и свуда оставља по део себе. Пролази кроз главна врата и улази у станове. У кревете међу припијена људска тела полаже своје неприметне кости и своје невидљиве мишиће. Ништа не одаје да их је оставила, чак ни остатак сиве сенке.

Добро је познајем. Упознајем је свакога дана изнова.

Сад се попела до мог прозора и улази у собу. Ту је, изнед мене.

– Спавај - каже ми. – Лош је рано.

Онда наставља као хипнотизер :

- Ти спаваш.

Светлана Велмар Јанковић (1933-2014) рођена је у Београду, школовала се у Београду, живела је у Београду . Тако је у својим књигама формулисала белешку о писцу ова скромна списатељица која је обогатила нашу културну баштину.

Њена дела су прозраци лиричности и луцидности, а танано дотичу душу читалаца дубином проживљеног и разумевањем свега људског што нас сналази и значи живот.

Објавила је романи: **Ожиљак** (1956. и прерађено издање 1999), **Лагум** (1990), **Бездно** (1995), **Нигдина** (2000) и **Востаније** (2004); есеје: **Савременици** (1968), **Уклетници** (1993) и **Изабраници** (2005); збирке приповедака: **Дорћол** (1981), **Врачар** (1994), **Гласови** (1997), **Седам мојих другара** (1997), **Књига за Марка** (1998), **Очаране наочаре** (2006); молитву **Светилник** (1998); драме: **Кнез Михаило** (1994) и **Жезло** (2001); романсирану биографију **Прозраци** (2003), а њена последња књига је **Капија Балкана – Брзи водич кроз прошлост Београда** (2011).

Доносимо одломке из дела Светлане Велмар Јанковић да бисмо илустровали њену чудесну поетичност и познавање неслућених могућности нашег језика, са жељом да они подстакну гимназијалце да потраже и прочитају њене књиге.

* * *

Ја сам нигде...

Моја земља је одбачена као легло зла.

Кажњена.

Избачена је из Европе и из садашњег времена у неко давно прошло доба. Можда у доба Јуре?

Вратио сам јој се пре два месеца, иако сам знао да то више није она постојбина коју сам последњи пут обишао пре десет година, кад је пао Берлински зид, и није иста.

Све се променило.

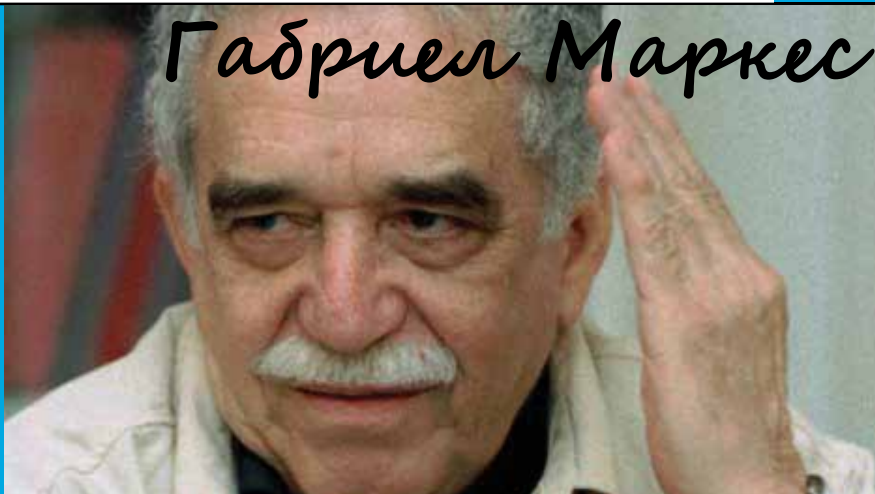
Нисам онда, 1989, ни желео да остане иста.

Надао сам се променама. Сви смо се надли. Неке промене су стигле, доста брзо, али то нису биле оне које смо ми желели. То ми треба да означи нас, грађане удаљене од власти, неко замишљено мноштво. Уместо да све крене на боље, кренуло је на горе. Суноврат у рат. У пропаст стотине хиљада људи. У злочин.

Шта је то? Као да се у моје размишљање увлаче наслови из београдских али и њујоршких новина, гласови који саопштавају дневне вести на разним телевизијским и радио станицама. Продиру неосетно и само се привидно сударају у значењима.

Моја сестра Марија ми већ дуго скреће пажњу на ту опасност коју назива продором језика из обесмишљеног слоја стварности. Тај слој јесте бесмислен, каже, али зачудо има свој језик који постаје све нападнији. Као да нико не примећује да нас тај нападни језик бесмисла запоседа и гони да се све више утапамо у површност, бежећи пред том нападношћу, пред том напасти. Зато се и удаљујемо од својих дубљих

Габриел Маркес

Мислим како је то врло стари трик, знам га, али послушно понављам :

- Ја спавам.

Милује ми чело. Дobar, невидљив додир. Ја спавам.

- Шта су ти јутрос певале звезде? – питам је у том сну.

- Песму коју би људи назвали песмом новог времена. Кад звезде осете мој долазак и препознају мој ход, њихов се умор претвара у радост а њихов говор у песму. Само звезде знају ко сам ка: неухватљиви смисао новог дана. Оне су вечне а ја краткотрајна, па ипак се оне повлаче преда мном. У сваку зору ја сам јача од тих звезда и зато оне бледе и нестају.

Сад морам сада идем – каже ми благо.

Заиста, силуета ишчезава.

- Немој да одлазиш од мене – молим је.

Маше ми одлазећи.

- Потребна си ми – вичем.

- Ту сам, поред тебе – каже.

- Ту сам, уз тебе – каже.

- Ту сам, у теби – каже.

Осећам да ми је заиста оставила део себе. Јача сам, покретнија, иако спавам. Знам да звезде одлазе у своје дневно непостојање а силуета у своје дневно постојање.

- Хеј, поведите ме с вама – вичем.

- Не можемо – шапућу уз велике даљине.

- Ниси наша.

Хватам се за неухватљив делић који ми је оставила силуета. Делић смисла овога дана што надлази. Тај делић ме греје у остацима мога сан који сам заборавила. Мог сновиђења. Будим се.

Ожиљак

Габријел Хосе Гарсија Маркес (1927-2014) колумбијски је писац, новинар, издавач и политички активиста. Родио се у граду Аракатака, у области Магдалена. Углавном је живео у Мексику и Европи. Гарсија Маркес се сматра најпознатијим писцем магичног реализма, жанра у коме се преплићу митови и магија сареалношћу свакодневне егзистенције. Највише је допринео томе да латиноамеричка литература дође у центар пажње светске културне јавности шездесетих година 20. века. Добитник је Нобелове награде за књижевност 1982. године. Објавио је: **Очи плавог пса** - 1950., **Пуквнику нема ко да пише** - 1961., **Сахрана Велике Маме** - 1962., **Зао час** - 1962., **Сто година самоће** - 1967., **Невероватна и тужна прича о чедној Ерендири и њеној бездушној баби** - 1972., **Патријархова јесен** - 1975., **Хроника најављене смрти** - 1981., **Љубав у доба колере** - 1985., **Пустоловина Мигела Литина** - 1986., **Дванаест ходочашћа** - 1992., **О љубави и другим демонима** - 1994., **Вест о једној отмици** - 1996., **Сећања на моје тужне курве** - 2004.

Надамо се да ће избор Маркесових мисли које смо издвојили за вас, бити подстицајан да прочитате неко од његових фасцинантних дела.

- Волим те не због тога шта си ти, већ због тога шта сам ја кад сам поред тебе.
- Прави пријатељ је онај који те држи за руку, а истовремено ти дира срце.
- Најгори начин да ти неко недостаје је да седиш поред њега и знаш да га никада нећеш имати.
- Никада немој престати да се смејеш, чак ни када си тужна. Неко ће се можда заљубити баш у твој осмијех.
- За некога си још само једна особа на свету, а за некога си цео свет.
- Можда Бог жели да упознаш много погрешних људи пре него што упознаш оног правог и на томе ћеш му, кад се то буде десило, бити захвална.
- Не плачи зато што се завршило. Радуј се зато што се догодило.
- Не опири се толико. Најбоље ствари се дешавају онда када их не очекујеш.
- ЗАПАМТИ – НИШТА СЕ НЕ ДЕШАВА БЕЗ РАЗЛОГА
- Живот је попут приче, није важно колико је дуг, већ колико је добар. Оно што је прошло, више не постоји, оно што ће бити, још није дошло. Постоји само једна тачка у којој се састају и прошло и будуће.
У ТОЈ ТАЧКИ ЦЕО ЈЕ ТВОЈ ЖИВОТ.
ИСКОРИСТИ ЈЕ.
- Ни поплаве, глад и куга, нити вековни ратови нису успели да умање истрајну предност живота над смрћу. Мој учитељ Вилијам Фокнер је рекао: „Не могу да прихватим човеков крај.“ Осећао бих се недостојним да стојим на овом месту које је било и његово ако не бих био потпуно свестан како та колосална трагедија, коју он није хтео да препозна пре тридесет две године, сада, први пут откад човечанство постоји, представља просту научну могућност. Суочени са том језивом реалношћу, која је у свим епохама деловала као пука утопија, ми творци прича, осећамо се обавезним да верујемо како још није исувише касно да се ангажујемо на стварању супротне утопије. Једне нове и прочишћујуће утопије живота, где нико неће моћи да у име других одлучује о начину њихове смрти, где ће љубав бити истински остварљива, а срећа могућа, и где ће расе осуђене на сто година самоће једном засвагда добити другу шансу у свом земаљском битисању.

Габријел Гарсија Маркес

(Из говора приликом доделе Нобелове награде, 1982)

Minden reggel úgy kelek fel, hogy állat helyett maradjak ember

Reggel. 10 óra. Szürke függöny. Ébredék. Csönd. Meleg.

- Nándi, kérsz kávét?

- Kérek.

Visszafekszem. Telefon. Negyed tizenegy. Mama. Kávé. TV. Hírek. Baleset. Háború. Politikusok. Szavazás. Gyilkosság. Fölkelek. Fürdőszoba. Tükör. Mosoly. Víz. Konyha. Reggeli. Tea. Nappali. Beszélgetés. Fizetés. Család. Rokonok. Telefon. Csörög. Nagymama. Jól vagyok. Konyha. Ebédillat. A szobám. Számítógép. Internet. Játék. Tanulás. Hah! Tanulás... Egy óra. Ebéd. Só. Forró. Beszélgetés.

Öltözünk. Apa. Dolgozni indul. Kabát. Sapka. Hideg van. Iskola. Lépcsőház. Vasajtó. Utca. Hideg. Levelek. Szürke. Zöld. Kék. Autók. Emberek. Fák. Cipők. Öregék. Fiatalok. Gyermekek. Szülők. Káromkodás. Fényes autók. Kéregető emberek. Kanyar. Villanyrendőr. Állj! Idő. Az idő nem áll meg. Trafik. Újság. Címlap. Címlapfotó. Megnősült. Elvált. Megcsalta. Megcsalta? Filozófia. Szókratész. Híd. Rendőr. Rend ór. Rend? Szemét. Bank. Pénz. Számla. Hitel. Hittel. Templom. Isten. Segítség.

Iskola. Két óra. Hét óra. Osztály. Padok. Székek. Padok. Tudás. Börtön. Szabadság. Kreativitás. Írok. Nem jó. Mondom. Nem jó. Csináld! Dolgozz! Nagyszünet. Zaj. Zene. Zen-e? Még négy óra. Valahogy. Megoldjuk. Tanárnő. Mesél. Történet. Tanulság. Karácsony. Fény születése. Kész. Mehetünk. Elkísérem. Szeretem. Hazaérünk. Hazaért. Megcsókolom. Hazamegyek. Sötét. Hideg. Utca. Autók. Jég. Tűz. Zene. Halk. Bejárat. Újra. Otthon.

Meleg. Szülők. Mosoly. Biztonság. Kör. Vacsora. Béke. Mi újság? Semmi. Forró tea. Fáradtság. Olvasnék. Fáj. Fejem. Szemem. Lábam. Beszélgetés. Film. Reklám. Vegyé! Vásárolj! Akció. Baromság. Megyek. Fekszem. Alszom. Álom. Ál-álom. Zuhanok. Igazság. Titkok. Vágyak. Ágyak. Zaj. Reggel. 10 óra. Ébredék...

Probuditi se kao čovek, a ne kao magare

Jutro. Deset sati. Siva zavesa. Budim se. Tišina. Toplo je.

-Nandi, hoćeš li kafu?

-Hoću.

Vraćam se u krevet. Telefon. Deset i petnaest. Mama. Kafa. TV. Vesti. Udes. Rat. Političari. Izbori. Ubistvo. Ustajem. Kupatilo. Ogledalo. Smeh. Voda. Kuhinja. Doručak. Hleb. Čaj. Dnevna soba. Razgovor. Plata. Porodica. Rođaci. Telefon. Zvoni. Baka. Dobro sam. Kuhinja. Miris ručka. Moja soba. Računar. Internet. Igrica. Učenje. Hah! Učenje... Jedan sat. Ručak. So. Vrelo. Razgovor.

Oblačimo se. Tata. Kreće na posao. Kaput. Kapa. Hladno je. Škola. Stepenište. Gvozdena vrata. Ulica. Hladno. Lišće. Sivo. Zeleno. Plavo. Automobili. Ljudi. Drveće. Cipele. Stari. Mladi. Deca. Roditelji. Psovka. Blesak automobila. Prosjaci. Krivina. Semafor. Stani! Vreme. Vreme ne staje. Trafika. Novine. Naslovna strana. Oženio se. Razveo se. Preljuba. Preljuba? Filozofija. Sokrat. Most. Policajac. Pazi na red. Red? Smeće. Banka. Novac. Račun. Kredit. Velika nada. Crkva. Bog. Pomozi!

Škola. Dva sata. Sedam časova. Učionica. Klupe. Stolice. Klupe. Znanje. Zatvor. Sloboda. Kreativnost. Pišem. Greška. Govorim. Greška. Radi! Radi! Veliki odmor. Buka. Muzika. Još četiri časa. Nekako. Rešićemo. Profesorka. Priča. Poučna priča. Božić. Rađanje svetlosti. Gotovo. Možemo ići. Pratim je. Volim je. Stigli smo. Stigla je. Poljubac. Vraćam se kući. Mrak. Hladno je. Ulica. Automobili. Led. Vatra. Muzika. Tišina. Ulaz. Pono. Dom.

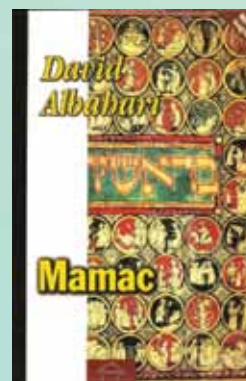
Toplo je. Roditelji. Osmeh. Sigurnost. Krug. Večera. Mir. Šta ima novo? Ništa. Topao čaj. Umor. Čitao bih. Boli. Glava. Oči. Noge. Razgovor. Film. Reklama. Kupi! Akcija! Glupost. Idem. Ležim. Spavam. San. Tonem. Istina. Tajne. Želje. Krevet. Buka. Jutro. Deset sati. Siva zavesa. Budim se...

/// VÁCI NÁNDOR IV₈ ///

1995. Svetlana Velmar Janković
„Bezдно“

1996. David Albahari
"Mamac"

1997. Milovan Danojlić
"Oslobodioci i izdajnici"

1998. Danilo Nikolić
"Fajront u Grgetegu"

1999. Maksimilijan Erenrajh
"Karakteristika"

2000. Goran Petrović
"Sitničarница 'Kod srećne ruke'"

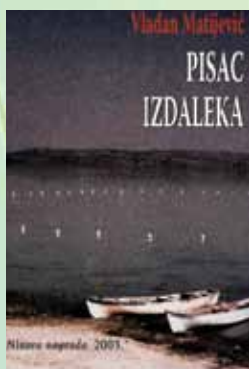
2001. Zoran Ćirić
„Hobo“

2002. Mladen Markov
„Ukop oca“

2003. Vladan Matijević
"Pisac iz daleka"

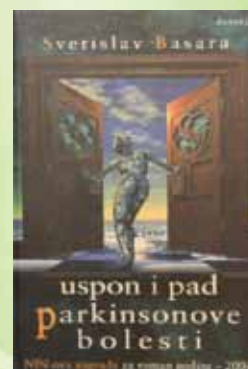
2004. Vladimir Tasić
"Kiša i hartija"

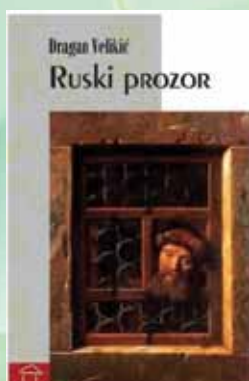
2005. Miro Vuksanović
"Semolj zemlja"

2006. Svetislav Basara "Uspion i pad Parkinsonove bolesti"

2007. Dragan Velikić
"Ruski prozor"

2008. Vladimir Pištalo "Tesla, portret među maskama"

2009. Grozdana Olujić
"Glasovi u vetru"

2010. Gordana Ćirjanić
"Ono što oduvek želiš"

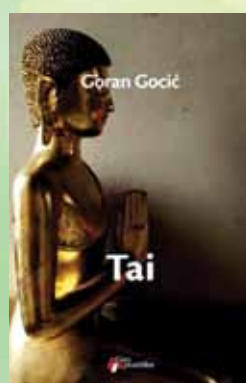
2011. Slobodan Tišma
"Bernardijeva soba"

2012. Aleksandar Gatalica
"Veliki rat"

2013. Goran Gocić
"Tai"

2014?

Bizarni svetovi

Prikazi iz košmara poput iščašenih ljudskih lica i rahitične anatomije, preko postapokaliptičnog okruženja i ruiniраних nadrealnih gradjevina predstavljaju glavne teme ovog poljskog slikara, fotografa i vajara. Njegova dela obiluju nestvarnim, potresno preciznim detaljima i neverovatno živopisnom teksturom. Iako bude osećaj anksioznosti, pa čak i jeze, poznanci ovog poljskog stvaraoca opisuju kao krajnje pozitivnu osobu, skromnu i sa čudnim smislom za humor. Žđislav je bio veoma stidljiv i samokritičan te se nikada nije pojavljivao na sopstvenim izložbama i neretko je palio svoja dela jer su navodno bila "previše lična".

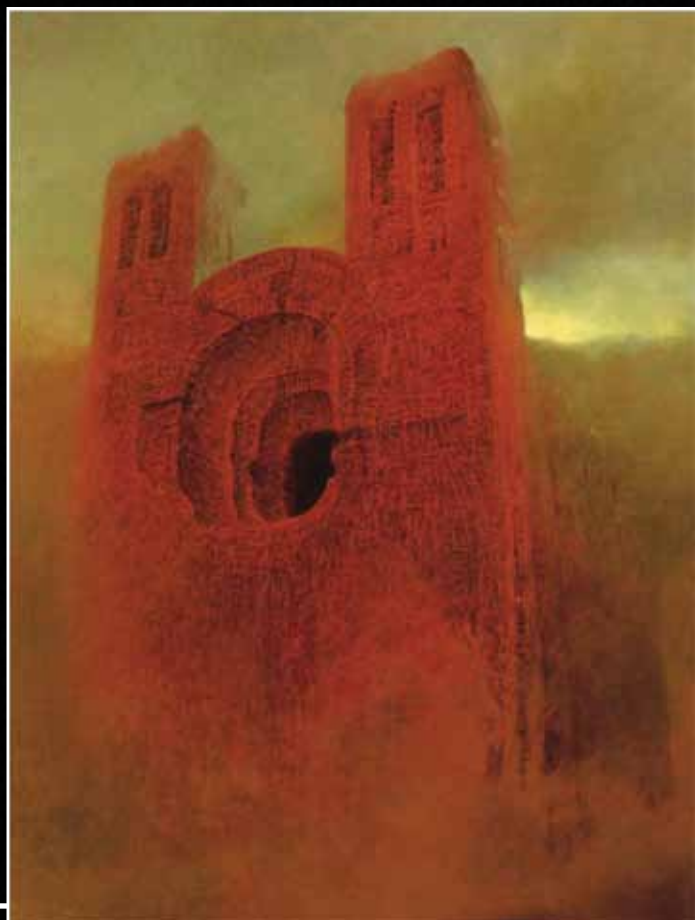
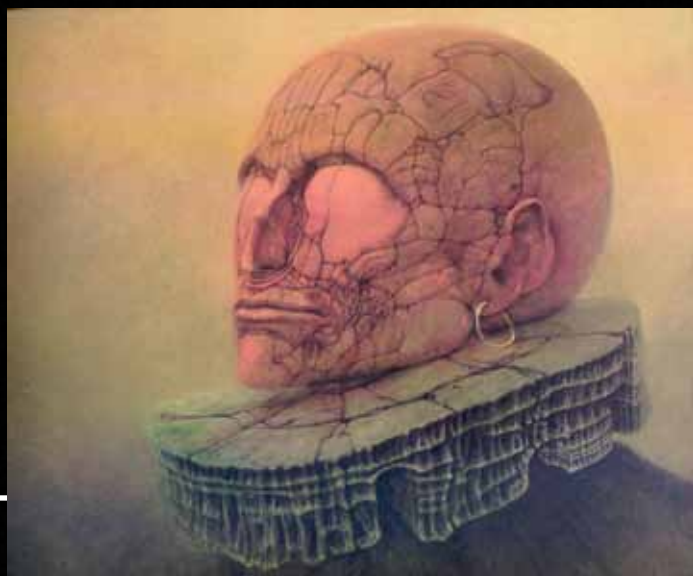
Beksinski nije imao formalno umetničko obrazovanje. Za likovnu umetnost se zainteresovao dik je radio kao nadzornik gradilišta, tražeći način da se zabavi jer je svoj posao mrzeo.

Ceo život je proveo u Poljskoj, a njegov rad se deli na dve velike tematske epohe. Prva nosi naziv "Fantastični realizam" koji je trajao oko

dvadeset godina (od šezdesetih do osamdesetih godina XX veka). Ovo je period u kojem su stvorena njegova najpoznatija dela, ujedno i najuznemirujuća. "Želim da stvaram slike koje će izgledati kao fotografije snova", rekao je jednom Žđislav, te su scene smrti, truleži, deformisanih figura i pejzaža u ovom periodu predstavljene sa fantastičnom preciznošću, koja će ga kasnije i proslaviti. U drugoj epohi stvaranja (osamdesetih i devedesetih godina XX veka), Beksinski se proslavio u Francuskoj,

Japanu kao i u SAD. Tokom ovog perioda njegov rad je fokusiran na prikaze parcijalno ili potpuno uništenih monumentalnih skulptura koje je radio ograničenim brojem boja u paleti. Ova dela su mnogo manje raskošna od onih iz epohe "Fantastičnog realizma", ali ostaju dominantna i moćna, tj. zadržavaju glavnu esenciju njegovog rada. Početkom drugog milenijuma on se okreće digitalnoj umetnosti i fotografiji i posvećuje im se do kraja života.

PREDSTAVLJAMO VAM...

PUT | 19

Žđislava Beksinjskog

Žđislav je izbegavao da govori o svojim delima, te je poznata njegova izjava: "Potpuno je bespotrebno pitati me o značenju mojih slika iz prostog razloga što tog značenja nisam ni sam svestan; štaviše, nisam ni zainteresovan da spoznam isto." Takođe

je smatrao da su njegova dela većito neshvaćena, jer ih je sam video kao krajnje optimistična, čak i humoristična. Glavni i jedini vid inspiracije mu je bila klasična muzika, dok je prema drugim umetnostima bio indiferentan. Shodno tome, nikada nije posećivao muzeje i izložbe.

U njegovom rodnom gradu Sanoku, u Poljskoj, nalazi se "Muzej Žđislava Beksinjskog" koji broji 50 njegovih slika i 120 crteža

/// LUNA ŠALAMON IV₈ ///

Kada sam neraspoločena

Loše raspoloženje i tmurne misli
ne daju mi da budem srećna,
tad bežim u sobi i buljim
u zid,
imam osećaj da i on mene
gleda.
Posmatram sve njegove rupice,
pukotine, glatke i čvrste površine
i
puštam da moje misli
upije u sebe.

Loše raspoloženje i tmurne misli
ne daju mi da budem srećna,
ali znam da me moja soba
razume
i da će uvek
biti sa mnom
čak i kad sam daleko -
daleko
od nje.
Daje
mi snagu da krenem
dalje,
iako znam da moj prvi korak dugo traje,
sutra je nov dan,
a ja moram
okrenuti list i
ne dozvoliti lošem raspoloženju
i tmurnim mislima da me
i dalje
mame u svoje beskrajne
tame.

/// ЛУНА ШАЛАМОН IV₈ ///

Amikor rosszkedvű vagyok

A rosszkedv és sötét gondolatok
nem hagyják, hogy boldog legyek.
Ekkor a szobámba menekülök
és bámulom a falat.
Úgy érzem az is engem.
Nézem repedéseit,
a lyukakat rajta,
sima és kemény
felületét
és hagyom, hogy
magába szívja
gondolataim.

A rosszkedv és sötét gondolatok
nem hagyják, hogy boldog legyek,
de tudom, szobám megért engem
s mindig velem lesz –
még akkor is ha messze-messze
megyek.
Erőt ad, hogy tovább lépjek,
még akkor is ha ez a lépés
hosszan tart,
holnap új nap lesz
s nekem indulnom kell.
Nem engedem, hogy
rosszkedv és sötét gondolatok
kísértsenek
végtelen sötétségükkel.

/// FOTO POZADINE: VACI NANDOR IV₈ ////// MAPTA HEMET III₈ ///

ГИМНАЗИЈСКИ СУПЕРМЕН

Он је најбољи пријатељ свих гимназијалаца, увек га можете наћи у ходницима Зрењанинске гимназије, обратити му се за помоћ и он ће вам врло радо помоћи. Упознајте гимназијског Супермена, Велемира Момирског, познатијег као Веле.

Ви радите у агенцији „Секјурити систем“, како је дошло до тога?

До тога је дошло пре 7 или 8 година када ме је пријатељ препоручио власнику агенције за обезбеђење. Пре тога сам радио као спасилац на базену, па сам стицајем околности тај посао изгубио. Ја сам, иначе, професор физичког васпитања.

Занимљиво је да сам давно предавао у Зрењанинској гимназији, као и у две друге школе. Чак сам предавао и једном вашем професору, Радовану Француском.

Виђамо Вас током читавог дана – какво је ваше радно време?

Као што сте већ рекли, овде сам читавог дана. Иако имам дванаесточасовно радно време, то ми не представља проблем.

У каквом сте односу са гимназијалцима?

У добрим. Гимназијалци воле да проводе време око мог пулта и причају са мном, а неретко ме замоле за помоћ. Преносим обавештења супротnoj смени, враћам књиге у библиотеку, чувам ученицима битне ствари... Практично стварам везу између прве и друге смене. То ми представља задовољство, никада проблем.

Има ли непријатности у Вашем послу?

Нема непријатности. Никада нисам дошао у сукоб ни са једним гимназијалцем. Коректан сам према њима, као што су и они коректни према мени. У гимназији, на срећу, нема већих безбедносних проблема.

Шта бисте поручили нашој генерацији?

Најбитније је школовање. Желим да после гимназије упишете факултете и да их завршите. Надам се да ће Србија препознати праве вредности, да ће се ценити дипломе и да ће сачувати све високообразоване младе људе. Укратко, ВИЗА ЗА БУДУЋНОСТ = ОБРАЗОВАЊЕ.

/// КАТАРИНА НИКОЛИЋ II₁ ///

/// ДРАГАН ТРИВУНОВИЋ II₃ ///

/// VÁCI NÁNDOR IV₈ ///

У сусрет Мундијалу

/// ИВАН СУБОТИЋ II ///

Као што већина љубитеља фудбала већ сигурно зна, овогодишње, двадесето по реду Светско првенство у фудбалу биће одржано у Бразилу, од 12. јуна до 13. јула. Првенство у Бразилу биће 5. Мундијал који ће се одржати на јужноамеричком континенту, а већ други који ће бити организован у Бразилу. Поред Бразила, Светско првенство је два пута организовано само још у Мексику, Француској, Италији и Немачкој.

Прилику да се боре за титулу светског првака имаће 32 светске репрезентације: 6 реперезентација из Африке, 4 репрезентације из Северне и Средње Америке, 6 репрезентација из Јужне Америке, 4 реперезентације из Азије и Океаније, и 13 европских реперезентација. Нажалост, због лоших резултата у квалификацијама, наша репрезентација неће бити међу њима.

За разлику од нас, наше комшије, репрезентативци Босне и Херцеговине и Хрватске путују у Бразил. Реперезентативци БиХ по први пут нашли су се на овом престижном такмичењу. Популарни „змајеви“ до светског првенства стигли су одличним партијама у квалификацијама. Успели су да заузму прво место у својој квалификационој групи испред чувенијих фудбалских репрезентација Грчке и Литваније.

Иако је за репрезентацију БиХ и сам пласман на Мундијал фантастичен успех, имај шансу да ураде и још више с обзиром да

им се и на жребу за завршни турнир посређило, па ће сем са веома снажном репрезентацијом Аргентине играти са репрезентацијама Ирана и Нигерије, против којих имају солидне шансе за успех. Уколико би тај успех и остварили, отворио би им се пут ка шеснаестини финала. За разлику од репрезентативца БиХ, наше друге комшије, Хрвати у својој квалификационој групи заузели су друго место, али стигли су до Бразила кроз доигравање, односно бараж. Испред Хрвата у квалификационој групи била је само репрезентација Белгије, док су иза себе Хрвати оставили управо нашу репрезентацију. У баражу репрезентативци Хрватске били су бољи од репрезентативца Исланда. Популарни „ватрени“ неће имати нимало лак посао ни на завршном турниру пошто су се нашли у групи са Бразилом, а поред домаћина, играће и са врло незгодним репрезентацијама Камеруна и Мексика. Занимљиво је да ће Хрватима припасти част да, утакмицом против домаћина, отворе овогодишњи Мундијал.

Првенство ће се реализовати на 12 стадиона широм Бразила од којих ниједан нема капацитет мањи од 40.000 места за седење, док ће највећи стадион, у Рио де Жанеиру, за потребе Мундијала моћи да прими 76.804 гледаоца. Наиме, популарна Маракана, која иначе има капацитет већи од 82.000 места, за потребе Светског првенства је реновирана, али јој је из безбедносних разлога капацитет места за седење смањен.

„Ајде се мењамо дупликата!“

Фудбалска грозница ове године није заобишла ни матуранте. Иако имају много обавеза око припрема за факултет, матурских радова и око „сређивања“ оцена за крај године, матуранти ипак налазе времена за сакупљање сличица учесника светског првенства.

Да ли је ово закаснили пубертет, незрелост или доказ да је фудбал збиља најважнија споредна ствар на свету?

/// МИЛИЦА ДАНИЛОВ IV ///

Tijento, Urugvaj 1930

Federale-102 Italija 1934

Allen Francuska 1938

Superball-Duplo-T Brazil 1950

Swiss-World-Cup Švajcarska 1954

Brazuka Brazil 2014

Teamgeist Nemačka 2006

Fevernova Japan i Južna Koreja 2002

Tricolore Francuska 1998

Questra SAD 1994

GROUP A		GROUP B		GROUP C		GROUP D	
Team	Pts	Team	Pts	Team	Pts	Team	Pts
BRA	0	ESP	0	COL	0	URU	0
CRO	0	NED	0	GRE	0	CRC	0
MEX	0	CHI	0	CIV	0	ENG	0
CMR	0	AUS	0	JPN	0	ITA	0

GROUP E		GROUP F		GROUP G		GROUP H	
Team	Pts	Team	Pts	Team	Pts	Team	Pts
SUI	0	ARG	0	GER	0	BEL	0
ECU	0	BIH	0	POR	0	ALG	0
FRA	0	IRN	0	GHA	0	RUS	0
HON	0	NGA	0	USA	0	KOR	0

Etrusco-Unico Italija 1990

Azteca Meksiko 1986

Tango Argentina 1978

Top-Star Švedska 1958

Crack Čile 1962

Challenge-4-star Engleska 1966

Telstar Meksiko 1970

Telstar-Durlast Nemačka 1974

“ПУТ” - ЛИСТ УЧЕНИКА ЗРЕЊАНИНСКЕ ГИМНАЗИЈЕ – Зрењанин, Гимназијска 2

РЕДАКЦИЈА: Милица Данилов IV₃, Ивона Петров IV₆, Луна Шаламон IV₈, Вања Стојковић II₁, Иван Суботић II₁, Вања Велислављев I₃, Александра Суботић, педагог и Душица Митић, професор српског језика и књижевности

Сарадници : Капуши-Пап Корнелија, професор мађарског језика, Дијана Рајин, професор информатике и рачунарства, Мира Топличевећ и Душанка Ђорђевић, професорке ликовне културе

Технички уредник: Тибор Арва, Штампa: “Дигинет”, Тираж: 600 примерака

BISERI!

učenik: Vuk je narodne pesme podelio na : muške, ženske i pesme na ogradi (umesto na međi)

učenici : Jaaaaaoooo ,ko će izdržati još jedan čas....

prof. : Ako vam je za utehu, ja imam još četiri časa

učenici: Da, al vi sve imate likovno, a mi biologiju !

prof. muzičkog: Koja je Šubertova najpoznatija pesma?

učenik: Grethen za vratilom (umesto vretenom)

učenik: Marko Kraljević je bio sklon piću

GIMNAZIJSKI VUKAJLIJA iliti kako gimnazijalci tumače nepoznate pojmove :

- * načelo – biti na čelu kolone
- * sputati – sići s puta
- * suvislo – suviše
- * gradinar – građevinar
- * stalež – neki narod
- * vodoskok – vodoskakač, onaj koji skače u vodu
- * smernost – držati se svog smera, imati cilj
- * pokondirena tikva – kandirano voće
- * vamp – skraćeno od vampir
- * uobražen – nafuran

REŠENJA TESTA IZ HEMIJE: 1 – c (nož)
2 – b (kupačilo) ; 3 – a (novac)
4 – c (baštovan Ben)

FESTIVAL RAZLIČITOSTI

Festival je nastao kao rezultat aktivnosti u okviru mrežnog projekta „Multiplikacija-živeti tolerantno“. Projekat se bavi promocijom različitosti, tolerancije i nenasilnih stilova života.

Pozivaju se svi učenici, profesori i odeljenja da svojim učešćem doprinesu bogatstvu različitosti koje nas okružuje i pokažu da je upravo različitost ono što naše živote čini zanimljivim i vrednim

U okviru festivala mogu se prijaviti likovni, literarni i foto radovi, a u ČETVRTAK 19. 06. 2014. godine u 18.00 u fiskulturnoj sali održaće se

PROMOCIJA UČENIČKIH AKTIVNOSTI

(gluma, ples, muzičke tačke, prezentacije, štandovi....)

Festival nije takmičarskog karaktera !

Prijavljivanje se vrši u PE-PSI službi gde možete dobiti i detaljnije informacije

ŠTA ŽELIMO?

Originalnost, kreativnost, pozitivnu energiju, inicijativu, odvažnost, duhovitost, dobro raspoloženje, maštovitost...

ČEKAMO VAS !!!!!!!!!!!!!

